

1

Субота, 1 жовтня

Могила

Скільки часу потрібно, щоб викопати могилу? Замислювалися над цим коли-небудь? Зараз усе дізнаєтеся. Щоб викопати могилу, потрібна ціла вічність. Хоч би що ви там собі уявляли — сміливо множьте всі ваші припущення на два.

Ви, я впевнена, бачили щось схоже у фільмах: головний герой, увесь спітнілий, копає землю. Можливо, з пістолетом біля скроні. Він важко дихає, копає все глибше й глибше, аж поки перед ним не з'являється двометрова яма, що стане йому могилою. Або ж — двоє безмозких дурисвітів, які сказано махають лопатами, сперечаються та обмінюються кпинами, поки навколо них панує шалений хаос, а земля з мультяшною легкістю злітає в повітря.

Насправді все зовсім не так. Це справжнісінька мука. Не сподівайтесь, що викопати могилу буде легко. Земля важка й тверда, тож швидко її не роздлубаєш. Це, бляха, та ще морока.

Риття могили — марудна та довга справа. Однак я мушу це зробити.

Стрес, адреналін та відчайдушна потреба *нарешити з цим покінчити* дають вам сил хвилин на двадцять. А потім настає виснаження.

М'язи в ногах та руках зводять судомами. Ніби шкіра втискається в кістки, а кістки — в шкіру. Від адреналінового шоку серце шалено калатає, рівень цукру в крові падає, і ви валитеся до стіни, вдаряючись усім тілом. Але ви знаєте. Звісно ж, знаєте. Байдуже, добре вам чи погано, виснажені ви чи ні — яму таки треба вирити.

Потім вас ніби перемикає. Половина марафону вже позаду. Це вже не здається таким новим — тепер вам залишилося покінчити з цією жахливою та кривавою справою. Ви вклялися на повну, ви вже в грі. Ви запевнили всіх друзів, що зможете пробігти цілий марафон, і навіть витягли з них обіцянку пожертвувати грошей на благодійну організацію, до якої маєте хіба що дотичний стосунок. З почуття провини вони пообіцяли дати більше грошей, ніж справді хотіли, адже ще в університеті теж брали участь у велопробігах або ще чомусь подібному. І щоразу, напиваючись, вони не могли втриматися від розповідей про власні спортивні звершення. Однак не варто відволікатися — марафон триває. Ви щовечора виходите надвір. Гомілки вже пульсують від болю, однак заради того, щоб таки пробігти марафон, ви вдягаєте навушники та самотужки долаєте кілометри. І все це задля того, щоб побороти себе та власне тіло. Перемога саме тут і зараз. Перемогти тоді, коли навколо ні душі. І ніхто, крім вас, цього не побачить. Адже, окрім вас, ніхто й не дивиться. І нікому, окрім вас, насправді немає до того жодного діла. Є лише ви та ваші спроби вижити. Ось що ви відчуваєте, коли рийте могилу: ніби музика вже стихла, а ви досі танцюєте. Якщо зупинитися, то помрете.

Тож ви копаєте далі. Продовжуєте, бо альтернатива — значно гірша, ніж нескінченно довбати лопатою, знайденою в сараї

якогось діда, тверду та щільну землю, в якій утворюється страшна яма.

Поки ви копаєте, перед очима пливуть кольорові плями: це фосфени. Результат метаболічної стимуляції нейронів у зоровій корі через кисневе голодування та нестачу глюкози. У вухах гуде кров, а це — низький кров'яний тиск, зумовлений зневодненням і перенапруженням. А що ж відбувається у вашій голові? Думки пливуть, ніби крізь застиглий океан свідомості, лише зрідка виринаючи на поверхню. Вони зникають раніше, ніж ви встигаєте їх вловити. Ваш розум абсолютно порожній. Центральна нервова система розцінює такий стан як «бий або тікай». Нейрогенез, викликаний фізичним навантаженням, як і популярний у спортивних журналах «викид ендорфінів через вправи та тренування», діє так, щоб одночасно гальмувати ваш мозок і захищати його від постійного болю та стресу, пов'язаного з життєдіяльністю.

Виснаження — чудовий емоційний регулятор. Просто бігайте або рийте могили.

Десь на сорок п'ятій хвилині я усвідомила, що викопати двометрову яму для могили нереально. Не зможу заглибитися аж настільки. Мій зріст — метр шістдесят сім. Як я взагалі збиралася звідти вибиратися? Я ж буквально зарилася б під землю.

Згідно з опитуванням компанії *YouGov* 2014 року, ідеальний зріст для британської жінки — метр шістдесят сім сантиметрів. Вочевидь пересічний британець волів би мати партнерку саме такого зросту. Тож мені пощастило. Марку пощастило. Боже, як би я хотіла, щоб зараз він був зі мною.

Отже, якщо я не докопаюся до двох метрів, то на якій глибині варто спинитися? Коли ж буде достатньо?

Зазвичай тіла знаходять через неправильне поховання. А цього я б дуже не хотіла. Справді. Такого мені точно не

треба. Невдале поховання, як і будь-що неправильне, можна звести до трьох факторів:

1. Брак часу.
2. Брак ініціативності.
3. Неуважність.

Щодо часу: на все в мене є від трьох до шести годин. На саме поховання знадобиться щонайменше три години. Шість годин — решта світлового дня. Тож час у мене точно є.

Гадаю, ініціативності мені також не бракує; дві голови краще, ніж одна. Сподіваюся на це. Треба просто робити все поступово.

І третє: увага? Бог тому свідок — я хочу з цим розібратися. Мені справді не байдуже. Ще зроду я чогось не хотіла аж настільки.

* * *

Один метр — це мінімальна глибина, рекомендована ІУКК (Інститутом управління кладовищами та крематоріями). Я загуглила, тож знаю напевне. Пошукала ще до того, як узялася копати. Бачите, ініціативності мені не бракує. Ось вона — справжня увага до деталей. Навпочіпки присідаю біля тіла. Під ногами мокре листя й багнюка, а я гуглю, як поховати тіло. Із запасного телефона, який знайшла в його одязі. Якщо вони знайдуть тіло... вони його не знайдуть... і все дізнаються... вони нічого не дізнаються... тоді історія в пошуковикі цього телефона для когось стане чудовим читвом.

Зупиняюся лише через дві довгі години. Тепер яма трохи глибша за дев'яносто сантиметрів. Рулетки немає, але я пам'ятаю, що це десь на рівні мого паху. Саме такою була висота мого найвищого стрибка на коні — на канікулах перед вступом до

університету дванадцять років тому. Мій подарунок на вісімнадцятиріччя. Дивно, як отакі речі вриваються в пам'ять, правда ж? Стою по пояс у могилі і згадую саме про кінні перегони. До речі, тоді я посіла друге місце. Досі не можу натішитися.

Отже, глибина ями — майже метр, ширина — шістдесят сантиметрів, довжина — метр вісімдесят. Так, і це результат двох годин копання.

Скажу ще раз: викопати могилу дуже складно.

Для наочності поясню. Яма, над якою я гарувала дві години — має такі розміри: 90 см × 60 см × 180 см, тобто це всього 1 кубічний метр ґрунту, що дорівнює 1,5 тонни. А це — вага хетчбека, дорослої білухи або середнього бегемота. Тож саме стільки землі мені вдалося викопати та трішечки змістити ліворуч. А завглибшки могила всього-на-всього дев'яносто сантиметрів.

Намагаючись розгледіти насип поміж болота, поволі вибираюся нагору. Під тиском моєї ж ваги передпліччя тремтять. Навпроти мене, під розірваним брезентом, лежить тіло — яскраво-синій шматок тканини різко вирізняється посеред темної лісової галявини. Коли я знайшла цей брезент, він, наче вуаль, звисав із дерева. Вітер напинав його в бік стоянки, а поруч був вірний компаньйон — покинутий холодильник, у якого тихенько поскрипували дверцята морозильної камери. Знову хтось вирішив, що свій непотріб можна викидати будь-де.

Є в цьому щось сумне, еге ж? Усі ці покинуті речі. Хоча є в цьому й щось прекрасне. У якомусь сенсі я теж прийшла сюди, щоб викинути тіло.

Холодильник тут уже давненько. Я помітила його з вікна машини ще три місяці тому, коли ми проїжджали повз. І по нього ніхто так і не повернувся. Ми з Марком тоді щойно відсвяткували нашу річницю та повернулися з Норфолку

до Лондона. А холодильник досі тут. Так дивно, що за цей час стільки всього сталося — зі мною, з нами, — а тут нічого не змінилося. Ніби це місце застигло в часі, а сам ліс став його камерою зберігання. Атмосфера тут саме така. Можливо, останнім сюди приходив ще власник холодильника. І бог його знає, коли це було. Холодильник точно з сімдесятих, бачите? Нагадує цеглину. Така собі Кубрикова фігура. Справжній моноліт посеред туманного англійського лісу. Відлуння минулого. Холодильник у лісі вже щонайменше три місяці, а його досі не забрали ані комунальні служби, ані робітники звалища. Тож очевидно, що сюди ніхто не приходить. Крім, власне, нас. Жодних вам представників адміністрації, обурених місцевих, які засипають раду скаргами, та прихильників ранкових прогулянок із собаками. На мій «кар'єр» ніхто не потрапить.

Озираюся на купу під брезентом. Під ним — плоть, шкіра, кістки та зуби. Мертве три з половиною години тіло.

Можливо, він досі теплий? Ідеться про мого чоловіка. І про те, чи теплий він на дотик. Краще зауглити. Таких потрясінь мені не треба.

Тож...

Добре, руки та ноги будуть холодними, а тулуб — теплим. Зрозуміло.

Я довго та глибоко вдихаю. Отже, поїхали...

Одразу ж зупиняюся. Дещо забула.

Не знаю навіщо, але треба видалити історію пошуку на його телефоні. Так-так, це безглуздо, і я чудово це розумію. Телефон неможливо відстежити, а після кількох годин у сирому жовтневому ґрунті він однаково не працюватиме. А якщо ні? Я кладу одноразовий телефон у кишеню пальта, натомість витягаючи його айфон. Він у режимі польоту.

Переглядаю галерею. Наші фотографії. На очі навертаються сльози та, обпікаючи шкіру, стікають обличчям.

Повністю стягую брезент, викриваючи все, що ховалося під ним. Потім стираю з телефона відбитки, кладу його в теплу нагрудну кишеню та нахиляюся, щоб тягнути.

Я не погана людина. А може, й погана. Мабуть, це вам вирішувати.

Однак я маю все пояснити. А для цього потрібно повернутися до самого початку. До дня нашої річниці три місяці тому.